

Yrkesskadedekning i pauser på hjemmekontor?

Høyesterett avsa 2. september 2024 en avgjørelse om rett til yrkesskadedekning for skader som oppstår i pauser mens arbeidstaker er på hjemmekontor. Dommen avklarer nærmere når arbeidstakere er dekket av yrkesskadeforsikring, og vil ha betydning for alle som i større eller mindre grad jobber hjemmefra. Dommen ble avsagt under dissens.

Advokat
Ragnhild J. Nakling
Partner, Advokatfirmaet
Selmer AS

Advokatfullmektig
Tora Flaatten Skaug
Advokatfirmaet Selmer AS

Sakens bakgrunn

En lege hadde helgevakt fra fredag ettermiddag til mandag morgen. Legen hadde en akuttinnleggelse lørdag morgen og jobbet med denne innleggelsen i 11 timer samme dag, både på sykehuset og hjemmefra. Søndag morgen hadde hun en arbeidsøkt i hjemmet, hvor hun leste seg opp på pasientens lidelse, før hun skulle dra videre til sykehuset senere på dagen. Før hun dro, skulle hun ta en matpause i hagen og snublet på vei ut. Hun vred foten og fikk varige skader. Spørsmålet for Høyesterett var om denne skaden er dekket av yrkesskadeforsikringen.

Høyesteretts vurdering

Ifølge folketrygdloven § 13-6 andre ledd gjelder yrkesskadedekningen for «yrkesskader som oppstår mens arbeidstakeren er i arbeid på arbeidsstedet i arbeidstiden». Det avgjørende der ulykker skjer utenfor ordinært arbeidssted, ved at arbeidsstedet er midlertidig flyttet til der arbeidet foregår, er om arbeidstakeren er «i arbeid» når ulykken skjer.

Flertallet i Høyesterett viste først til at det må være en tilknytning mellom

arbeidet og ulykken. Isolert sett tilsier formuleringen «i arbeid» at ulykken må inntreffe mens man faktisk utfører arbeid. For ulykker som skjer på det ordinære arbeidsstedet, følger det av rettspraksis at bedømmelsen skal være romslig, og at ulykker i spise- og hvilepauser omfattes. Det samme gjelder for ulykker som skjer under bedriftslegebekn, trimaktiviteter og seminarer. Ulykker som oppstår når en arbeidstaker utfører private gjøremål, faller derimot utenfor yrkesskadedekningen.

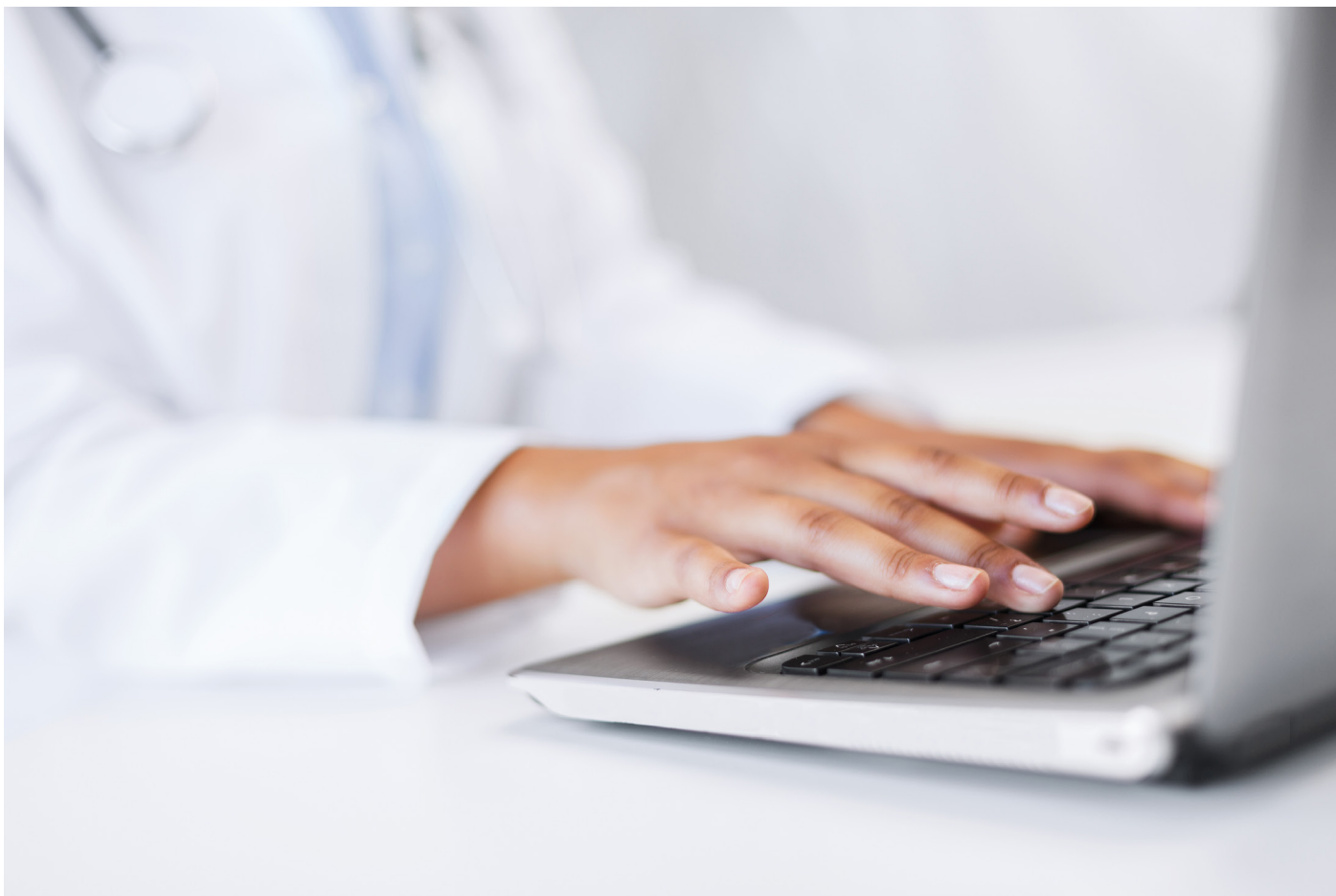
Førstvoterende fremhevet deretter at hjemmekontor står i en særstilling ved at hjemmekontoret inneholder mye av rent privat karakter – innretninger, eiendeler, husdyr etc. – som kan forårsake ulykker. Private oppgaver og arbeidsoppgaver kan i større grad bli utført om hverandre. Dette betyr at bedømmelsen av skader som skjer på hjemmekontor, ikke uten videre kan vurderes likt som på det ordinære arbeidsstedet eller andre steder hvor arbeidet naturlig utføres, og etter instruks fra arbeidsgiver.

Videre vektla førstvoterende formålet med yrkesskadedekningen: å kompensere for den særlige risiko som antas å følge av

arbeidet en arbeidstaker utfører. Ved skader som oppstår under pauser i eget hjem, vil skadene etter flertallets syn derimot normalt ikke ha noen tilknytning til arbeidet og arbeidslivet.

Basert på dette konkluderte flertallet med at vilkåret «i arbeid» må forstås slik at arbeidstakere som arbeider i eget hjem, **ikke** er dekket av yrkesskadeforsikring under pauser i arbeidet, heller ikke under spisepauser. Legen hadde dermed ikke krav på yrkesskadedekning.

Mindretallet, som besto av to dommere, kom derimot til at legen var «i arbeid» da ulykken skjedde, og dermed hadde krav på yrkesskadedekning. Mindretallet viste til at det har vært fast lovforståelse siden innføringen av den første ulykkestrygdloven tilbake i 1894 at også «noen av dagliglivets farer som oppstår i arbeidssituasjonen» omfattes. Hjemmekontor har blitt langt mer utbredt de siste årene, og mindretallet tok til orde for at loven må tolkes og anvendes på en ny faktisk situasjon. Det sentrale vil være hvilken tilknytning og nærhet det er mellom pausen og arbeidstakers arbeid. I dette tilfellet var legen i aktivt

arbeid da skaden oppstod, og hun skulle videre inn til sykehuset. Pausen hadde en klar tilknytning til arbeidssituasjonen, og hun var etter mindretallets syn derfor klart «i arbeid» etter folketrygdløven § 13-6 andre ledd.

Dommens betydning

Dommen har stor betydning for arbeidstakere som tidvis arbeider fra hjemmekontor. Den avklarer at arbeidstakere ikke er dekket av yrkesskade-forsikring ved pauser, verken hvile-pauser eller spisepauser, i hjemmet. Hva som skal til for at noe skal betegnes som en «pause» i arbeidet, er imidlertid ikke endelig avklart gjennom denne dommen. De aller fleste arbeidstakere tar mange naturlige småpauser i løpet av en arbeidsdag, også på hjemmekontor. Det kan for eksempel være at man henter seg en kopp kaffe, tar en kjapp luftetur mellom to møter eller

henter en jakke som er mer passende til neste digitale møte. Om man skader seg i en av disse situasjonene, er det fortsatt ikke avklart om man er dekket av yrkesskade-forsikringen. Som det klare utgangspunkt vil de fleste opphold i arbeidet hvor arbeidstakeren fjerner seg fra der arbeidet faktisk utføres, være omfattet. Yrkesskadedekningen gjelder kun når arbeidstakeren faktisk utfører arbeid.

Som mindretallet er inne på, har hjemmekontor blitt langt mer utbredt i arbeidslivet de siste årene. Flere har stilt spørsmålstegn ved om Høyesteretts flertall i dommen i tilstrekkelig grad tar høyde for denne utviklingen. I mange bransjer er det helt opp til arbeidstakerne selv om de ønsker å benytte seg av hjemmekontor, mens i andre er det til og med pålagt eller forutsatt at arbeidstakere delvis skal jobbe hjemmefra. Denne nyansen mellom

ulike typer hjemmekontor nevner verken mindretallet eller flertallet.

Etter arbeidsmiljøloven har ansatte også krav på pause dersom de jobber mer enn fem og en halv time i løpet av en dag. Dette kravet gjelder også når arbeidet utføres på hjemmekontor. Hvordan dette skal løses om man jobber en full åtte timers dag på hjemmekontor, er ennå ikke besvart. Det gjenstår å se om lovgiver kommer på banen, og tar tak i et regelverk som ikke nødvendigvis er fullt ut tilpasset et moderne, norsk arbeidsliv. Revisorer og regnskapsmedarbeidere får i mellomtiden ha dommen i mente når de utfører arbeid fra hjemmekontoret.